

A jogsértő audiovizuális tartalmak korlátozásának új lehetőségei az Európai Unió felülvizsgált médiairányelvében

KOKOLY Zsolt, PhD

Sapientia Hungarian University of Transylvania, Department of Legal Sciences
kokolyzsolt@sapientia.ro

Abstract: Restriction from the Principle of Free Transmission or Retransmission Of Audiovisual Media Services in Light of the Revised Audiovisual Media Services Directive of the EU

In December 2018, the revision of the Audiovisual Media Services Directive, as a key instrument in the media policies of the European Union has been concluded, and the new provisions bring significant new elements as well as modifications to the existing text. The new text has to be adapted by member states in national law no later than September 2020. The issue of limitations to freedom of transmission or retransmission of audiovisual media services is provided in the new text with a broader spectrum of modalities, taken into consideration also user generated content and video-sharing platform. Commercial communications (advertising, sponsorship), as well as restrictions imposed on content containing incitement to violence or hatred in order to protect all citizens from content whose dissemination constitutes an activity which is a criminal offense under Union law.

Keywords: EU-law; audiovisual media regulation; freedom of transmission and retransmission; restrictions; Audiovisual Media Services Directive.

Bevezető

2018. decemberében lezárult az Európai Unió legfontosabb médiapolitikai eszközeinek, az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokról szóló Irányelvnek a felülvizsgálati eljárása. A mintegy három évet felölelő procedúra eredménye az új normaszöveg ((EU)2018/1808. irányelv), amelyet a tagállamoknak 2020. szeptemberéig kell nemzeti jogrendjükbe átültetniük. A szöveg több pontban is jelentős újdonságokat vagy módosításokat vezet be a régi jogszabályi háttérhez képest és a jogsértő audiovizuális tartalmak korlátozására is új lehetőségeket biztosít.

1. A vételszabadság és a továbbközvetítés szabadságának európai jogi szabályi kerete és fogalomrendszere

Az Európai Unió fő médiaszabályozási eszköze az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokról szóló Irányelv (AVMS), amelynek jelenleg hatályos formáját a 2018-ban felülvizsgált szövege tartalmazza (ezt megelőzően az 1989-es Televíziós Irányelv, majd a 2008-ban elfogadott Audiovizuális Médiaszolgáltatásokról szóló Irányelv tartalmazta a vonatkozó jogi normarendszert).

Tekintve az audiovizuális média- és más szolgáltatások határon átlépő jellegét és műfaji konvergenciáját, ez a direktíva hivatott az egyik legfontosabb szabályozási kérdést tisztázni: mely ország rendelkezései irányadóak a sugárzott tartalomra vonatkozóan. Ez a joghatósági kritérium összekapcsolódik a letelepedés szabadságával, hiszen a szolgáltatások azon tagállamban telepednek le, ahol a legkedvezőbbek számukra a vállalkozási feltételek. Következésképpen az AVMS központi elemét is a médiaszolgáltatók feletti joghatóság megállapítására vonatkozó előírások képezik. Az Európai Unió az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozóan a „származási ország elve” alapján határozza meg az alkalmazandó jogot.

Ezen princípium alapján az audiovizuális médiaszolgáltatásokra nézve annak az államnak a joga irányadó, amelyben a médiaszolgáltató központi ügyvezetésének, a műsorrenddel kapcsolatos szerkesztői döntések meghozatalának, illetve a szolgáltatásnyújtásban közreműködő jelentős munkaerő működésének helye alapján ténylegesen tevékenykedik, illetve amelynek műszaki kapacitását felhasználja. Amennyiben az irányelvben meghatározott szempontok alapján nem dönthető el, hogy melyik tagállamnak van joghatósága, akkor a joghatóságot az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződésnek a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései alapján kell meghatározni.

A joghatósággal rendelkező tagállam (a származási ország) köteles biztosítani, hogy a joghatósága alá tartozó médiaszolgáltatók által közvetített összes audiovizuális médiaszolgáltatás megfeleljen az adott tagállamban az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozó előírásoknak. Ez egyúttal arra is garancia, hogy az irányelvben meghatározott minimumkövetelményeket az Európai Unió minden médiaszolgáltatója teljesíti.

A fogadó államokra a származási ország elve azt a kötelezettséget rója, hogy biztosítsa a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, és ne korlátozza a területén azok továbbközvetítését olyan okoknál fogva, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre tartoznak. A származási ország elvének lényege a műsorszolgáltatás kétszeres ellenőrzésének tilalma, ami egyúttal a műsorszolgáltatások szabad áramlásának legfőbb garanciája. Következésképpen az audiovizuális médiaszolgáltatások szabad áramlásával kapcsolatos egyik legfontosabb kérdés, hogy az egyes tagállamok milyen esetekben és korlátok között érvényesíthetik saját médiapolitikai elképzeléseiket (a származási ország elve ugyanis csak az irányelvben meghatározott esetekben korlátozható).

Továbbá, a tagállamok szabályozási mozgásterét jelentősen szélesíti az irányelvnek az a rendelkezése, amely szerint jogukban áll előírni, hogy a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatók az irányelv által összehangolt területeken részletesebb vagy szigorúbb szabályoknak feleljenek meg, feltéve hogy e szabályok megfelelnek az uniós jognak. Ez a rendelkezés valójában feleletként értelmezendő a joggyakorlatból ismert „jogmegkerülés” jelenségére (mely alatt azt az eljárást értjük, amikor egy lineáris audiovizuális médiaszolgáltató azért telepedik le valamelyik tagállamban, hogy elkerülje egy másik tagállam szigorúbb vagy részletesebb szabályozását). Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv 2007-es szövegébe ezért került bele a Bizottság előtt lefolytatandó „jogmegkerülési eljárás”, amely lehetővé tette a műsorszolgáltatások szabad áramlásának további korlátozását – megfelelő konzultációs eljárás közbeiktatásával, abban az esetben, ha a tagállam élt a részletesebb vagy szigorúbb szabályok elfogadásának lehetőségével.

2. A származási ország elvének korlátozhatósága a 2018-as felülvizsgálat előtt

Az uniós médiapolitika jogszabályi háttérét biztosító direktívák közül a határok nélküli televíziózásról szóló 89/552/EGK irányelvet váltó, 2007-ben elfogadott és 2010-ben kodifikált Audiovizuális Médiaszolgáltatásokról szóló Irányelv olyan szempontból is változást hozott, hogy egyrészt bevezette a más tagállamból származó lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások korlátozhatóságára irányadó rendelkezéseket, másrészt pedig beiktatta a jelentős újításnak tekinthető ún. „jogmegkerülési eljárást”.

A származási ország elve alóli lehetséges kivételek tekintetében az AVMS eltérő szabályokat tartalmazott a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások (3. cikk (2) bekezdés, illetve 4. cikk), valamint a nem lineáris audiovizuális médiaszolgáltatásokra (televíziós műsorszolgáltatások) vonatkozóan (3. cikk (4), (5) és (6) bekezdések).

2.1. A lineáris médiaszolgáltatások (televíziós műsorszolgáltatások) korlátozhatóságára irányadó rendelkezések

A 2007-es AVMS 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak kötelezettségük biztosítani a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, valamint nem korlátozhatják ezeknek a területükön való továbbközvetítését olyan okokból, amelyek a tárgyalt irányelv által összehangolt területekre vonatkoznak. A vétel és a továbbközvetítés, valamint a származási ország elve csak az irányelvekben meghatározott esetekben korlátozható. A fenti rendelkezésekből ugyanakkor az is következik, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatások, akárcsak az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad áramlása, korlátozható olyan okokból, ami az irányelv által nem szabályozott területet érint .

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok korlátozhatják a más tagállamból származó televíziós

műsorszolgáltatások vételét, amennyiben ezen szolgáltatások „nyilvánvalóan, komolyan és súlyosan” sértik a kiskorúak fizikai, értelmi vagy erkölcsi fejlődését, valamint fajon, nemen, vallási vagy nemzeti hovatartozáson alapuló gyűlöletkeltést tartalmaznak.

A tagállami korlátozás foganatosításának elsődleges feltétele, hogy a jogsértésre az azt megelőző 12 hónapon belül már legalább két alkalommal sor került (3. cikk (2) bekezdésének b. pontja). Ezen feltétel teljesülése mellett a korlátozással élni szándékozó tagállamnak kötelessége írásban értesítenie az adott műsorszolgáltatót és az Európai Bizottságot az állítólagos jogsértésekről, valamint a tervezett intézkedésekről (3. cikk (2) bekezdésének c. pontja). A d. pont értelmében a televíziós műsorszolgáltatás szabad áramlásának ideiglenes felfüggesztéséhez továbbá az is szükséges, hogy az adást közvetítő tagállammal és a Bizottsággal folytatott konzultáció – az értesítést követő tizenöt napban – nem vezetett eredményre és a jogsértés továbbra is fennáll. Ugyenezen rendelkezések értelmében a Bizottságnak a tagállam által hozott intézkedésekről szóló értesítést követően két hónapon belül kell határozatot hoznia arról, hogy a korlátozások megfelelnek-e az uniós jognak. Amennyiben a Bizottság határozata értelmében a korlátozó intézkedések nem felelnek meg az uniós jognak, a tagállam köteles sürgősen megszüntetni a kérdéses intézkedéseket.

2.2. A nem lineáris (lekérhető) médiaszolgáltatások korlátozhatóságára irányadó rendelkezések

A lekérhető (on demand) audiovizuális médiaszolgáltatások korlátozhatóságára vonatkozóan az AVMS irányelv 3. cikkének (4)–(6) bekezdései irányadóak, ezek szabályozzák a más tagállamból származó, lekérhető (on demand) médiaszolgáltatásokkal szemben hozandó korlátozó intézkedésekre vonatkozó (konzultációs) eljárást.

Az on demand szolgáltatásokkal szembeni eljárás lényege, akárcsak a televíziós műsorszolgáltatások esetében, hogy a jogsértést észlelő tagállam, az Európai Bizottsággal és a joghatósággal rendelkező országgal lefolytatott konzultációt követően foganatosíthat korlátozó intézkedéseket. Figyelemre méltó, hogy ez a konzultációs eljárás sokkal tágabb teret biztosít a külföldről származó, lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokkal élni szándékozó tagállamoknak. Egyrészt a korlátozások foganatosításának okai szélesebb spektrumot ölelnek fel – ennek következtében pedig nagymértékben bővül a lehetséges jogsértések köre – másrészt a tagállami fellépéshez elegendő a felsorolt értékek (közrend, közbiztonság stb.) súlyos veszélyeztetése. Másrészt, a lefolytatandó procedúra is lényegesen egyszerűbb a 3(2) cikk által szabályozott eljáráshoz képest, hiszen egyetlen határidőt sem szab a konzultációban részt vevő feleknek.

A korlátozó intézkedések meghozatalának fő feltétele, hogy az érintett tagállam kérje fel, megfelelő intézkedések meghozatalára a származási országot és. Amennyiben ez utóbbi nem tett eleget a felkérésnek, illetve az intézkedések nem megfelelőek, a vétel

szabadsága alól kitérni szándékos tagállamnak már csak azon kötelezettségnek kell eleget tennie, hogy közölje a Bizottsággal és a tagállammal, amelynek joghatósága alá a szolgáltató tartozik, hogy korlátozó intézkedéseket tervez.

Figyelemre méltó, hogy ebben a szakaszban a korlátozó intézkedéseket alkalmazó tagállam megítélésére van bízva, hogy a joghatósággal rendelkező eleget tett vagy sem a felkérésbe foglaltaknak. A végső döntést természetesen, az on demand médiaszolgáltatások esetében is az Európai Bizottságnak kell meghoznia, de a (6) bekezdés az uniós intézmény számára sem ír elő konkrét határidőt – a lehető legrövidebb időn belül kell megvizsgálnia a tagállam által alkalmazott intézkedések összeegyeztethetőségét az uniós joggal. Az irányelv 3. cikkének (5) bekezdései értelmében, sürgős esetekben, a tagállamok a fentebb elemzett konzultációs eljárás lefolytatása nélkül is foganatosíthatnak korlátozó intézkedéseket a külföldről származó lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szemben.

Ezen rendelkezések tulajdonképpen egy gyorsított, egyszerűsített eljárás lefolytatásának lehetőségét biztosítják a tagállamnak, mely szerint, amennyiben jogsértést észlelnek, a (4) bekezdés b) pontjába foglalt eljárás lefolytatása nélkül alkalmazhatnak korlátozó intézkedéseket. Az érintett tagállam kötelezettsége értesítenie – az irányelv megfogalmazása szerint, a legrövidebb időn belül, az Európai Bizottságot és az állítólagos jogsértést elkövető on-demand médiaszolgáltató felett joghatósággal rendelkező tagállamot. Az irányelv a Bizottság számára nem ír elő konkrét határidőt – a lehető legrövidebb időn belül kell megvizsgálnia a tagállam által alkalmazott intézkedések összeegyeztethetőségét az uniós joggal.

Az Európai Unió Bírósága előtt több ízben került sor az audiovizuális médiaszolgáltatások korlátozására vonatkozó esetek tárgyalására (*Bizottság kontra Belgium, De Agostini és Tv Shop* egyesített ügy, *Tv1000* ügy, *T-69/99* sz. ügy, *Mesopotamia Broadcast A/S METV és Roj TV A/S kontra Németországi Szövetségi Köztársaság*-ügyek, *Baltic Media Alliance* ü gy). Az Európai Unió Bizottsága előtt 2015-2019 között négy ízben került lefolytatásra az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozó továbbközvetítés korlátozásának tilalma alóli ideiglenes eltérést biztosító eljárás (Litvánia és Lettország kezdeményezésére).

3. A származási ország elvének korlátozhatósága a felülvizsgált AVMS irányelvben

Az AVMS felülvizsgálati eljárása 2015-ben kezdődött, a nyilvános konzultációs szakasz során nemzeti szabályozó hatóságok, a médiapiac szereplői, szakemberek, érdekelték nyilváníthattak véleményt, ezt követően történt meg az irányelv-tervezet kidolgozása és tárgyalása az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament előtt, majd 2018-ban a végleges szöveg elfogadása.

3.1. Az audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadsága alóli kivételek a Bizottság irányelv tervezetében

A korábbi felülvizsgálatokhoz képest, a Bizottság 2016-os irányelv javaslatában számottevő elmozdulás figyelhető meg a vétel szabadsága alóli kivételek tekintetében – a más tagállamból származó audiovizuális médiaszolgáltatások korlátozására irányadó eljárás nagymértékű módosítása van kilátásba helyezve.

Az audiovizuális médiaszolgáltatások vétele szabadságát leszögező 3(1) cikk érintetlen maradt volna, de az ezt követő rendelkezéseket, vagyis a vétel szabadsága alóli kivételként foganatosítható ideiglenes korlátozó intézkedésekre irányadó eljárást az Európai Bizottság lényegesen módosítani kívánta.

Az első kulcsfontosságú különbség már az irányelv javaslat 3. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik: a Bizottság már nem kívánt különbséget tenni a televíziós műsorszolgáltatások és a lekérhető médiaszolgáltatások között. Az irányelv-javaslat lényegében megszüntette volna az AVMS 3(4) cikkét, mely a más tagállamból származó lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni korlátozhatósági lehetőségeket és az erre vonatkozó eljárást fejté ki – így a felülvizsgálatot követően egységes „korlátozási eljárás” volt előirányozva az audiovizuális médiaszolgáltatásokra.

Az irányelv-javaslat 3. cikkének (2) – (7) bekezdései tulajdonképpen két eljárást szabályoznak: annak ellenére, hogy nem kerül sor a külön nevesítésükre, egy „rendes” eljárást, valamint egy „sürgősségi” eljárást. A Bizottság ezáltal megoldást kívánt nyújtani az AVMS irányelvvel szembeni azon kritikákra, hogy csak a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szemben ír elő „sürgősségi korlátozási eljárást”, a más tagállamból sugárzott televíziós műsorszolgáltatásokkal szemben pedig nincs lehetőség sürgős esetekben való ideiglenes korlátozó intézkedések meghozatalára.

Az irányelv tervezet 3. cikkének (2) – (5) bekezdéseibe foglalt „rendes eljárás” nagyfokú hasonlóságot mutatott az AVMS irányelv 3 (2) –(3). cikkének rendelkezéseivel, de a lekérhető médiaszolgáltatások korlátozhatóságára irányadó 3 (4). cikk számos jegyét is magában hordozta. A Bizottság javaslata azonban nem tekinthető pusztán az AVMS irányelv ezen rendelkezései ötvözetének, hanem több, újonnan bevezetendő, elemmel egészítette ki a más tagállamból származó audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni ideiglenes meghozatalát szabályozó eljárást:

A felülvizsgálati eljárás során a Bizottság által összeállított irányelv-javaslat a Parlament és a Tanács elé került tárgyalás és módosítás végett, ez a procedura mintegy két év után, 2018 decemberébe zárult le.

3.2. Az audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadsága alóli kivételek a 2018/1808 irányelvben

Az audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadsága alóli kivételeket a felülvizsgált médiairányelv (2018/1808 irányelv) a következőképpen részletezi:

3. cikk

(1) A tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, és nem korlátozzák területükön azok továbbközvetítését olyan okokból, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekhez tartoznak.

(2) A tagállamok ideiglenesen eltérhetnek e cikk (1) bekezdésétől, ha egy másik tagállam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltató olyan audiovizuális médiaszolgáltatást nyújt, amely nyilvánvalóan, komolyan és súlyosan sérti a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontját vagy a 6a. cikk (1) bekezdését, vagy sérti a közegészséget, vagy a közegészség sérelmével fenyegető súlyos és komoly kockázatot jelent. Az első albekezdésben említett eltérés a következő feltételek mellett alkalmazható:

a) az előző 12 hónap során a médiaszolgáltató legalább két korábbi alkalommal már tanúsított az első albekezdésben leírt magatartások közül egyet vagy többet;

b) az érintett tagállam írásban értesítette a médiaszolgáltatót, azt a tagállamot, amelynek a joghatósága alá az említett szolgáltató tartozik, valamint a Bizottságot az állítólagos jogsértésekről és az általa a jogsértés ismételt előfordulása esetén meghozni kívánt arányos intézkedésekről;

c) az érintett tagállam tiszteletben tartotta a médiaszolgáltató védelemhez való jogát, és különösen lehetőséget biztosított számára, hogy az állítólagos jogsértésekről kifejtse álláspontját; valamint

d) a médiaszolgáltató felett joghatósággal rendelkező tagállammal és a Bizottsággal folytatott konzultáció nem eredményezett egyezséget a b) pontban említett értesítés Bizottság általi kézhezvételétől számított egy hónapon belül.

A Bizottság az érintett tagállam által hozott intézkedésekről küldött értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül, miután a 30b. cikk (3) bekezdésének d) pontjával összhangban kikérte az ERGA véleményét, határozatot hoz arról, hogy az intézkedések összeegyeztethetők-e az uniós joggal. A Bizottság megfelelően tájékoztatja a kapcsolattartó bizottságot. Ha a Bizottság úgy határoz, hogy az említett intézkedések nem egyeztethetők össze az uniós joggal, arra kéri az érintett tagállamot, hogy sürgősen szüntesse meg a kérdéses intézkedéseket.

(3) A tagállamok ideiglenesen eltérhetnek e cikk (1) bekezdésétől, ha egy másik tagállam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltató olyan audiovizuális médiaszolgáltatást nyújt, amely nyilvánvalóan, komolyan és súlyosan sérti a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontját, vagy sérti a közbiztonságot – ideértve a nemzetbiztonságot és a honvédelmet is –, vagy az annak sérelmével fenyegető komoly és súlyos kockázatot jelent. Az első albekezdésben említett eltérés a következő feltételek mellett alkalmazható:

a) az előző 12 hónap során az első albekezdésben említett magatartás legalább egy korábbi alkalommal felmerült és

b) az érintett tagállam írásban értesítette a médiaszolgáltatót, azt a tagállamot, amelynek a joghatósága alá az említett szolgáltató tartozik, valamint a Bizottságot az állítólagos jogsértésről és az általa a jogsértés ismételt előfordulása esetén meghozni kívánt arányos intézkedésekről.

Az érintett tagállamnak tiszteletben kell tartania az érintett médiaszolgáltató védelemhez való jogát, és különösen lehetőséget kell biztosítania számára, hogy az állítólagos jogsértésekről kifejtse álláspontját. A Bizottság az érintett tagállam által hozott intézkedésekről küldött értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül,

miután a 30b. cikk (3) bekezdésének d) pontjával összhangban kikérte az ERGA véleményét, határozatot hoz arról, hogy az intézkedések összeegyeztethetők-e az uniós joggal. A Bizottság megfelelően tájékoztatja a kapcsolattartó bizottságot. Ha a Bizottság úgy határoz, hogy ezek az intézkedések nem egyeztethetők össze az uniós joggal, arra kötelezi az érintett tagállamot, hogy azonnal szüntesse meg az adott intézkedéseket.

(4) A (2) és a (3) bekezdés nem érinti az érintett médiaszolgáltató felett joghatósággal rendelkező tagállamban az adott jogsértésekkel kapcsolatos bármely eljárás, jogorvoslat vagy szankció alkalmazását.

(5) A tagállamok sürgős esetekben az állítólagos jogsértést követő legfeljebb egy hónapon belül eltérhetnek a (3) bekezdés a) és b) pontjában megállapított feltételektől. Ebben az esetben a meghozott intézkedésekről a lehető legrövidebb időn belül értesíteni kell a Bizottságot és azt a tagállamot, amelynek joghatósága alá a médiaszolgáltató tartozik, megjelölve azokat az okokat, amelyek miatt a tagállam az esetet sürgősnek tekinti. A Bizottság a lehető legrövidebb időn belül megvizsgálja a bejelentett intézkedéseknek az uniós joggal való összeegyeztethetőségét. Ha arra a következtetésre jut, hogy az intézkedések nem egyeztethetők össze az uniós joggal, a Bizottság arra kéri az érintett tagállamot, hogy sürgősen szüntesse meg azokat.

(6) Amennyiben a Bizottságnak nem áll rendelkezésére a (2) vagy a (3) bekezdés szerinti határozat meghozatalához szükséges információ, az értesítés kézhezvételétől számított egy hónapon belül kéri az érintett tagállamot a határozat meghozatalához szükséges összes információ rendelkezésre bocsátására. A Bizottság határozathozatalának határidejét a szükséges információknak a tagállam általi rendelkezésre bocsátásáig fel kell függeszteni. A határidő felfüggesztése semmiképpen sem haladhatja meg az egy hónapot.

(7) A tagállamok és a Bizottság a kapcsolattartó bizottság és az ERGA keretein belül rendszeresen megosztják egymással az e cikkben foglalt eljárással kapcsolatos tapasztalatokat és legjobb gyakorlatokat.

Összehasonlítva a Bizottság irányelv-javaslatával, a következő szembetűnő különbség állapítható meg: az uniós jogalkotó a korlátozásra okot adó jogsértés mibenlététől tette függővé az intézkedéseket fogantatosítani szándékozó tagállamok által lefolytatandó eljárást – úgy is lehet fogalmazni, hogy az irányelv tulajdonképpen két – egymástól kis mértékben eltérő – eljárást tartalmaz.

A 3. cikk (2) bekezdése értelmében a tagállamok abban az esetben térhetnek el a más tagállamból származó médiaszolgáltatók, korlátozások nélküli, vételének biztosításának fő szabálya alól, amikor a másik tagállam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltató megsértette az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésének a) pontját vagy a 6a cikk (1) bekezdését, azaz az erőszakra és gyűlöletre uszítás tilalmára vonatkozó rendelkezéseket, valamint a kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseket. Továbbá, egy tagállam abban az esetben is felléphet, amikor a más állam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltatás a közegészséget, vagy a közegészség sérelmével fenyegető súlyos és komoly kockázatot jelent.

A korlátozó intézkedések alkalmazásának további feltételei:

- a médiaszolgáltató, az előző 12 hónap alatt legalább két alkalommal a korlátozásra okot adó jogsértéseket
- a tagállam írásban értesítette a jogsértést elkövető médiaszolgáltatót, a joghatósággal rendelkező tagállamot valamint az Európai Bizottságot
- a korlátozó intézkedéseket foganatosító tagállam tiszteletben tartotta médiaszolgáltató védelemhez való jogát
- a joghatósággal rendelkező tagállammal és az Európai Bizottsággal folytatott konzultáció nem vezetett egyezsége

Az Európai Unió Bizottsága, a tagállam által hozott korlátozó intézkedésekről szóló értesítésnek kézhezvételétől számított 3 hónapon belül kell döntést hoznia a korlátozás jogszerűségéről. Akárcsak az irányelv javaslat szövegében, a Bizottságnak ki kell kérnie az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportjának (ERGA) véleményét arról, hogy a tagállam intézkedései összeegyeztethetőek-e az uniós joggal, viszont új elemnek számít, hogy tájékoztatni kell a Kapcsolattartó bizottságot is.

Az ERGA szerephez juttatását az indokolja, hogy a tagállami szabályozó hatóságok képviselőiből álló tanácsadó szervezet minőségében segíti az irányelv végrehajtását és az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos tevékenységét. A Kapcsolattartó Bizottság a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságainak képviselőiből áll, feladatai között az irányelv végrehajtásának elősegítése, saját kezdeményezésű illetve a Bizottság által kért véleményalkotás, véleménycsere-fórum fenntartása és konzultációs tevékenységek szerepelnek.

A 3. cikk (3) bekezdése értelmében a tagállamok abban az esetben térhetnek el a más tagállamból származó médiaszolgáltatások, korlátozások nélküli, vételének biztosításának fő szabálya alól, amikor a másik tagállam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltató megsértette az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésének b) pontját, azaz terrorista cselekményre való úszításnak minősülő cselekményt követ el vagy sérti a közbiztonságot – ideértve a nemzetbiztonságot és a honvédelmet is –, vagy ez utóbbi sérelmével fenyegető komoly és súlyos kockázatot jelent.

Akárcsak a fentebb tárgyalt, a 3. cikk (2) bekezdésében szabályozott eljárás esetében, a tagállamnak tiszteletben kell tartania a médiaszolgáltató védelemhez való jogát, valamint írásban kell értesítenie a jogértést elkövető médiaszolgáltatót, a joghatósággal rendelkező tagállamot valamint az Európai Bizottságot. A 3. cikk (2) bekezdésében szabályozáshoz képest eltérésnek minősül, hogy a korlátozó intézkedések alkalmazásához elegendő, hogy a jogsértő cselekmény egyetlen alkalommal forduljon elő az előző 12 hónap során, valamint nem szerepel az a követelmény sem, mely szerint a korlátozó intézkedések csak abban az esetben alkalmazhatóak, amennyiben a joghatósággal rendelkező tagállammal és az Európai Bizottsággal folytatott konzultáció nem vezetett egyezsége.

Az Európai Bizottság irányelvjavaslatába foglalt megoldásokhoz képest figyelemre méltó különbség, hogy sürgősségi eljárást csak abban az esetben folytathatnak le a tagállamok, amennyiben az (állítólagos) jogsértés tárgyát a 3. cikk (3) bekezdésébe

foglaltak valamelyike képezi, azaz terrorcselekményre való uszítás valamint a közbiztonság vagy a nemzetbiztonság/honvédelem sérelmével kapcsolatos. Az irányelv 3. cikkének (5) bekezdése értelmében a tagállamok, sürgős esetekben (2) bekezdésbe foglalt figyelmen kívül hagyásával alkalmazhatnak korlátozó intézkedéseket (azaz nem szükséges, hogy a jogsértés az előző 12 hónap során legalább egy korábbi alkalommal felmerüljön, valamint az írásbeli értesítések kötelezettsége sem áll fenn). A tagállam kötelezettsége értesíteni a Bizottságot és a joghatósággal rendelkező tagállamot a korlátozás okairól, a Bizottságnak pedig a lehető legrövidebb időn belül kell dönteni arról, hogy a foganatosított korlátozó intézkedések összeegyeztethetőek-e az uniós joggal. Amennyiben a Bizottság döntése értelmében nem egyeztethetőek össze az uniós joggal – a tagállam indokolatlanul minősítette sürgős esetnek a feltételezett jogsértést – a korlátozó intézkedéseket sürgősen meg kell szüntetni.

A felülvizsgált irányelv is tartalmaz megoldást azokra a esetekre, amikor a korlátozó intézkedéseket tervező tagállamok nem szolgáltatnak elegendő információt az Európai Bizottságnak a megfelelő döntés meghozatalához. A 3. cikk (6) bekezdése értelmében, amikor nem állnak a Bizottság rendelkezésére a döntéshez szükséges információk vagy ezek az adatok hiányosak, az uniós intézménynek a tagállamtól kapott értesítéstől számított egy hónapon belül kell kérnie ezek pótlását. Amennyiben ilyen helyzet áll fenn, legfeljebb egy hónapig kerülhet felfüggesztésre a Bizottság határozathozatalának határideje. Figyelemre méltó, hogy a hiányos információk esetében felmerülő procedurális teendők tekintetében az uniós jogalkotó egyszerűsítette az irányelv javaslat vonatkozó rendelkezéseit:

- amennyiben hiányosak a tagállamtól kapott információk, a Bizottság nem állapíthatja meg, kizárólag erre hivatkozva, a korlátozó intézkedések uniós joggal való össze nem egyeztethetőségét;
- a felülvizsgált irányelv már nem tartalmazza a Bizottság javaslatában szereplő „teljes értesítés” fogalmát.

A továbbközvetítés szabadsága alóli kivételekre vonatkozó rendelkezéseket a 3. cikk (7) bekezdése zárja, melynek értelmében, akárcsak a Bizottság irányelv javaslatában, az eljárás során az összes érdekelt félnek – a tagállamoknak, az Európai Bizottságnak – szorosan együtt kell működniük: rendszeresen meg kell osztaniuk egymással a tapasztalatokat és a legjobb gyakorlatokat az ERGA, valamint a Kapcsolattartó bizottság keretein belül.

Összegzés

Az AVMS irányelvnek a továbbközvetítés szabadsága alóli kivételeit tárgyaló rendelkezések kétségtelenül jelentős mértékben módosultak a 2018-as felülvizsgálat során. Az uniós jogalkotó nagy vonalakban követte az Európai Bizottság 2016-os irányelv javaslatába foglaltakat, de mint fentebb láthattuk, számos módosítást is eszközölt.

Az első kulcsfontosságú különbség és megvalósítás, hogy a felülvizsgálatot követően egységesült a más tagállamból származó audiovizuális médiaszolgáltatások ideiglenes korlátozhatóságára vonatkozó eljárás – már nincs különbség a televíziós műsorszolgáltatások (lineáris médiaszolgáltatások) és a lekérhető médiaszolgáltatások között, tehát egységes korlátozási eljárás lett irányadó az összes audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozóan. Az uniós jogalkotó értelemszerűen uniformizálta a korlátozások okának számító jogsértéseket, de nem csupán egybemosta a nem lineáris médiaszolgáltatások korlátozására vonatkozó okokat a lineáris médiaszolgáltatásokra vonatkozó okokkal, hanem tartalmi módosításokat is eszközölt: a felülvizsgált, 2018/1808 irányelv beemelte a szövegbe a terrorista cselekményre való uszítást, mint korlátozási okot. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy olyan korlátozási okot, mint a fogsasztók védelme, ideértve a befektetők védelmét, kiiktatta az irányelv szövegéből.

A felülvizsgálat során módosult a konzultációs eljárás szabályozása is – az uniós jogalkotó célja az volt, hogy elérhető, a gyakorlatban könnyebben lefolytatható eljárást tartalmazzon az irányelv. A procedurális rendelkezések egyik legfontosabb új elemének a médiaszolgáltató védelemhez való jogának bevezetése tekinthető. Az uniós jogalkotó nagy hangsúlyt fektetett a lefolytatandó eljárások transzparenciájára és annak ösztönzésére, hogy minden érdekelt fél hatékonyan együttműködjön egymással az irányelv által biztosított intézményes keretek között (ERGA, Kapcsolattartó bizottság).

A felülvizsgált AVMS irányelv hatékonyságát és sikerét természetesen a tagállamok rendelkezésére álló átültetési határidő lejárta utáni periódusban áll módunkban majd megállapítani. Az kétségtelenül megállapítható, hogy az irányelv korlátozásokra vonatkozó rendelkezései hosszú ideig ritkán kerültek alkalmazásra, de az az aktuális tendencia, hogy az utóbbi évtizedben egyre gazdagabbá vált a joggyakorlata.

A legfontosabb, jövőben megválaszolható kérdések közé tartozik, hogy sikerült-e az uniós jogalkotónak a felülvizsgálat során olyan hatékony és rugalmas eljárást szövegeznie, mely megfelelően alkalmas fellépési eszköz a tagállamok számára, napjainkban olyan egyre gyakrabban megjelenő veszélyekkel szemben, mint az audiovizuális médiaszolgáltatás révén terjesztett nemzetbiztonsági fenyegetések?

HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK ÉS BIZOTTSÁGI DÖNTÉSEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU)2018/1808 IRÁNYELVE (2018.

november 14.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2010/13/EU IRÁNYELVE (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes

- törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (kodifikált változat)
- A Tanács irányelve* (1989. október 3.) a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról (89/552/EGK)
- Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról, Brüsszel, 2016.5.25. COM(2016) 287 final, 2016/0151(COD)
- COMMISSION DECISION of 10.7.2015 on the compatibility of the measures adopted by Lithuania pursuant to Article 3(2) of Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services, Brussels, 10.7.2015, C(2015) 4609 final.
- COMMISSION DECISION of 17.2.2017 on the compatibility of the measures adopted by Lithuania pursuant to Article 3(2) of Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services, Brussels, 17.2.2017, C(2017) 814 final.
- COMMISSION DECISION of 4.5.2018 on the compatibility of the measures adopted by Lithuania pursuant to Article 3 (2) of Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services, Brussels, 4.5.2018, C(2018) 2665 final
- COMMISSION DECISION of 3.5.2019 on the compatibility of the measures adopted by Latvia pursuant to Article 3(2) of Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services, Brussels, 3.5.2019, C(2019) 3220 final

HIVATKOZOTT ÍTÉLETEK

- Bizottság kontra Belgium* ügy (C-11/95 sz. Bizottság kontra Belgium ügy [EBHT 1996., I-4153])
- De Agostini és Tv Shop* egyesített ügy (C-34–36/95 sz. Konsumentombudsmannen (KO) kontra De Agostini (Sevenska) Forlag AB és TV-Shop I Sverige AB egyesített ügyek, [EBHT 1997., I-3843])
- Tv1000* ügy (8/97 sz. TV1000 Sverige AB kontra Norvég Kormány ügy [1998 EFTA Court Report 68.]
- T-69/99* sz. ügy (T-69/99 sz. DSTV kontra Bizottság ügy, [EBHT 2000., II – 4041])
- Mesopotamia Broadcast A/S METV és Roj TV A/S kontra Németországi Szövetségi Köztársaság*-ügyek (C-244/10. és 245/10. sz. Mesopotamia Broadcast A/S METV és Roj TV A/S kontra Németországi Szövetségi Köztársaság ügy [EBHT 2011., 4-5.]
- Baltic Media Alliance* ügy (C-622/17. sz. Baltic Media Alliance kontra Lietuvos radijo ir televizijos komisija ügy [EBHT 2019:566]).